

## کاربر دروشهای عددی در تحلیل پی‌های گسترده وارائه محدوده استفاده از روش‌های کلاسیک

\*علیرضا رهایی

### چکیده

انتخاب سیستم مناسب پی و طرح آن، از مراحل مهم طراحی انواع سازه‌هاست و بروز هر نوع اشکال در این مراحل نه تنها هزینه اجرای ساختمانها وابنیه مختلف را افزایش می‌دهد بلکه گاهی موجب بروز خطر و خسارت‌های عمدۀ مالی و جانی می‌شود. در این مقاله، مدل‌های مطالعاتی از نوع پی گسترده انتخاب شده‌اند و در بیش از صد حالت تحت شرایط مختلف هندسی و حالاتی بازگذاری به روش پی صلب، تفاضلهای محدود، اجزاء محدود و صفحه انتعاف پذیر، با استفاده از برنامه‌های کامپیوتربی تدوین شده مطالعه شده‌اند. مبنای مقایسه، آنالیز حاصل از روش اجزاء محدود است که با انتخاب یک سیستم المان بنده مناسب سعی بر حصول نتایج دقیق و سرعت عمل در محاسبه شده است. با تحلیل هفتاد و شش مورد آباکهای تهیه شده، محدوده کاربرد دامنه نسبی تقریب‌های حاصل از روش پی صلب که در محاسبات مهندسی بسیار رایج است ارائه گردیده است.

### مقدمه

مقایسه بین فشار موجود در اعضای قائم یک سازه (ستون یادیوار) که مناسب با خصوصیات مصالح مصرفی، در حدود ۵۰۰ تا ۱۰۰۰ تن بر مترمربع است و شرایط زمین (خاک) به عنوان

\* دانشیار دانشکده مهندسی عمران - دانشگاه صنعتی امیرکبیر

## استقلال

نگیه گاه نهائی سازه‌های مختلف (ساختمان، پل و...) که معمولاً تنش فشاری مجاز آن بین ۱۰ تا ۳۰ تن بر مترمربع است توجیهی برای طرح پی به عنوان یک المان واسط است که نقش آن کاهش فشاراعضای قائم سازه تا حدقبل قبول برای خاک است.

انتخاب سیستم پی به نوع و میزان بارهای وارد از طرف اجزاء سازه و مشخصات خاک بستگی دارد. معمولاً در طراحی ساختمانها بعد از تهیه طرح معماری و انتخاب سیستم اسکلت، آنالیز بارگذاری انجام می‌گیرد و بعد از تعیین سهم بار اجزاء مقاوم به تحلیل آنها قدام می‌گردد. به موازات این کاریاتهیه بک برنامه اولیه، مطالعات ژئوتکنیک انجام می‌شود. در این ارتباط با استفاده از گمانهزنی و تهیه نمونه از عمق مختلف و انجام آزمایشهای متنوع بر روی آنها و بالتجام آزمایشهای صحراوی (نظیر آزمایش فشارسنگی، بارگذاری صفحه‌ای، برش نگار و...) مشخصات مکانیکی، تراکم پذیری و پارامترهای وزنی و خجمی لایه‌های مختلف خاک تعیین می‌گردد. سپس با استفاده از دو مجموعه اطلاعات فوق الذکر نوع پی به صورت سطحی، نیمه عمیق و یا عمیق و از مصالح مختلف (چوب، مصالح بنائی، بتن مسلح و یا فلزی) انتخاب و طراحی می‌شود و در نهایت با توجه به حساسیت سازه، نشت پی نیز کنترل می‌گردد.

در مورد سازه‌های معمولی در شرایطی که یا ظرفیت باربری خاک ضعیف باشد و با احتمال بروز نشستهای متفاوت وجود داشته باشد که حاصل هردوی آنها تخریب اجزای پوشش است می‌توان از پی‌های گسترده (رادیه ژرال) بهره برد. این پی‌ها به صورت صفحه‌ای در زیر تمام ستونهای ساختمان یا بخشی از آن قرار می‌گیرند. بر حسب میزان بارهای وارد و تنش مجاز خاک این صفحه با ضخامت ثابت و یا به شکل صفحه با شبکه تیرهای تقویتی طرح می‌گردد. طرح صفحات بر حسب مشخصات هندسی و ویژگیهای خاک با فرض صلبیت یا انعطاف پذیری انجام می‌شود. استفاده از روش پی صلب جهت طرح انواع پی‌ها به سال ۱۹۳۰ بر می‌گردد. از آن زمان تاکنون این روش بدليل سادگی در سطح وسیعی استفاده شده است. باعثیت به ضخامت محدود پی‌های گسترده (نسبت به ابعاد ریلان)، فرضیه تغییر شکل یکنواخت یا خطی برای این صفحات (فرض صلبیت) با تقریب قابل ملاحظه‌ای همراه است و گاهی حجم مصالح مصرفی را به شدت افزایش می‌دهد. در این ارتباط محققان مطالعات وسیعی برای ارائه روش‌های دقیق‌تر که انطباق پیشتری نیز بار قرار مصالح داشته باشد انجام دادند که در سال ۱۹۶۶ منجریه ارائه روش تقریبی پی انعطاف پذیر شد. همچنین در سال ۱۹۵۹ روش تفاضلهای محدود و برا اساس مبانی تئوری صفحات (تیموشنک) تدوین و عرضه گردید. باعثیت به محدودیت‌های انتخیلهای

موجود در روش‌های فوق الذکر، مطالعات ادامه یافت و در نهایت از سال ۱۹۶۵ به تدریج روش اجزاء محدود معرفی شد و جای خود را در محاسبات مهندسی باز نمود. کنفرانس اجزاء محدود در دانشگاه مک گیل کانادا در سال ۱۹۷۲ افق‌های تازه‌ای را در مسوردایین روش گشود و بعد از آن مقاله‌های متعددی در مجله‌های بین‌المللی روش‌های عددی در مهندسی و مجله مهندسی مکانیک و جامدات درباره کاربرد روش اجزاء محدود در علوم مهندسی انتشار یافت ([۱] و [۲]). در عمل، طراحی دستی پی‌های گسترده "عمدها" بافرض صلیبیت انجام می‌گیرد که این موضوع نه تنها باعث افزایش حجم مصالح مصرفی می‌شود بلکه بعضًا نتایج اشتباہی نیز به همراه دارد. در مجموعه تحقیقات انجام گرفته که نتایج آن در این مقاله عرضه می‌گردد سعی شده است تابا آنالیز مدل‌های مختلف بافرض صلیبیت و انعطاف پذیری، مقایسه نتایج و بررسی میزان تقریب‌های حاصله دیدگاه روشنی از محدوده استفاده از روش پی‌صلب برای مهندسان و دانش پژوهان ترسیم گردد.

#### مدل مورد مطالعه

برای بررسی اثر پارامترهای مختلف، یک صفحه بتی واقع بر خاک که بار ۱۲ سنتونی را تحمل می‌کند به عنوان مدل در نظر گرفته (شکل ۱) و مشخصات هندسی و بارگذاری آن به شرح زیر تغییر داده می‌شود:

(الف) فاصله ستونها

(ب) مقادیر بارهای ستونها

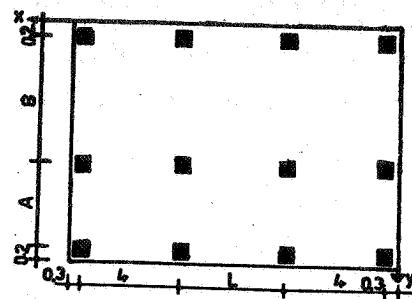
(ج) ضخامت صفحه

در شرایطی که اثر تغییر شکل صفحه منظور شود، مطالعات بافرض پیوستگی یا ناپیوستگی اجزای آن قابل انجام است. در حالات اول، محاسبه صفحه براساس رابطه لاگرانژ بصورت:

$$\frac{\partial^4 w}{\partial x^4} + \frac{\partial^4 w}{\partial y^4} + 2 \frac{\partial^4 w}{\partial x^2 \partial y^2} = \frac{q - kx}{D} \quad (1)$$

است که غالباً با تعیین شرایط بارگذاری و مشخصات تکیه‌گاهی روابط نیروهای درونی قابل استخراج است. در شرایطی که با توجه به ضریب سختی صفحه و ضریب واکنش بستر سطح تأثیریار (در رابطه با ایجاد تغییر شکل در صفحه) محدود فرض شود، می‌توان با محاسبه شعاع سختی مؤثر  $\left[ 1 = \sqrt[4]{\frac{D}{ks}} \right]$

## استقلال



شکل ۱- مدل صفحه و ستونهای مورد مطالعه

تأثیر راحتی محاسبه نمود [۲]:

$$w = \frac{PL^2}{4D} Z$$

در حالت دوم محاسبات با به کارگیری روش‌های عددی نظریه روش تفاضلهای محدود و اجزاء محدود انجام می‌پذیرد. در روش تفاضلهای محدود براساس معادله دیفرانسیل درجه چهارم فوق الذکر یک معادله ساده به شرح زیر استخراج می‌گردد تا تغییر شکل هر نقطه را بسته به تغییر شکل دوازده نقطه اطراف آن بیان کند:

$$20W_0 - 8(W_T + W_B + W_L + W_R) + 2(W_{TL} + W_{TR} + W_{BL} + W_{BR}) \\ + (W_{TT} + W_{BB} + W_{LL} + W_{RR}) = \frac{q h^4}{D} + \frac{P h^2}{D} \quad (2)$$

براین اساس صفحه پی به یک شبکه با بعد  $h$  تبدیل و معادله فوق الذکر را نقاط مختلف نوشته می‌شود. از حل سیستم معادله‌های حاصله، مقدار تغییر شکل نقاط مختلف تعیین می‌شود [۱]. در روش اجزاء محدود ابتدا صفحه پی به یک شبکه المانهای مثلثی یا مستطیلی تبدیل و مشخصات هندسی المانها و موقعیت گره‌ها نسبت به یک مبدأ مشخص می‌گردد. سپس مجموعه بارهای بیرونی روی گره‌ها ( $P$ ) تعریف می‌شوند. اگر نیروی درونی عضوهای شبکه با  $F$ ، تغییر مکان گره‌ها

و تغییر شکل عضوهای ترتیب با  $\mathbf{x}$  و  $\mathbf{e}$  نشان داده شوند روابط پایه‌ای روش اجزای محدود به شرح زیر هستند:

$$\begin{aligned} \mathbf{P} &= \mathbf{AF} & \mathbf{e} &= \mathbf{A}^T \mathbf{x} \\ \mathbf{F} &= \mathbf{Se} = \mathbf{SA}^T \mathbf{x} & & \\ \mathbf{P} &= \mathbf{ASA}^T \mathbf{x} & \mathbf{x} &= (\mathbf{ASA}^T)^{-1} \mathbf{P} \end{aligned} \quad (۳)$$

در تحلیل پی، خاک بسترهای صورت فنرها مجذاری گره‌های مدل می‌شود با تعیین درجه آزادی گره‌ها رابطه نیرو و تغییر مکان برای مجموعه المان‌های نوشته می‌شود سپس با محاسبه مقدار تغییر مکان گره‌های مختلف، مقادیر نیروهای درونی در نقاط مختلف صفحه تعیین می‌شود [۱].

در صورت صلیبت صفحه، با محاسبه مقدار و موقعیت برای نیروهای مقدار فشار خاک در نقاط مختلف صفحه پی بدست می‌آید. سپس صفحه پی به یک سری نوارهای طولی و عرضی تبدیل می‌شود و هر نوار را توجه به نیروهای فوقانی و تحتانی وارد تحلیل می‌گردد. دونهایت با تعیین نیروهای درونی در بخش‌های مختلف، کنترل پایداری خارجی و داخلی انجام پذیراست.

بدین ترتیب ضمن ثابت نگهداشتن ضربی و اکنش بسته و تنش مجاز خاک، می‌توان اثر تغییرات عوامل فوق الذکر را که در محاسبات مهندسی بسیار مهم اند مطالعه نمود. با توجه به پارامترهای متغیر، مدل‌های مطالعاتی دریش از ۱۰۰ حالت به روش‌های اجزای محدود، پی‌صلب، تفاضلهای محدود و صفحه یکپارچه انعطاف پذیر بادست ویرنامه‌های کامپیوتروی مورد تحلیل قرار گرفته‌اند. نتایج حاصل از روش اجزای محدود مبنای مقایسه درکلیه حالت‌هاست. فاصله طولی ستونهای مردمی اول برابر است و سپس این فاصله به تدریج و تا دو برابر تغییر داده شده است (جدول ۱). همچنین در اولین مدل بارگذاری، مقادیر بارستونهای یکسان است و سپس اختلاف بارستونهای دو برابر می‌رسد (جدول ۲). در همین ارتباط دریکی از مدل‌های اضافه صفحه به میزان حداقل موردنیاز (۵۰ سانتی‌متر) در نظر گرفته شده و سپس این خصامت به تدریج تا چهار برابر مقدار اولیه افزایش داده شده است. لازم به تذکر است که در انتخاب ابعاد بیارهای ستونها همواره سعی در انتخاب مقادیری در حدود متعارف و بارعایت حدوداً جایی بوده است. نظریه اینکه کاربرد عمدۀ پی‌های گسترده برای خاکهای ضعیف و تراکم پذیر است لذا مقدار ضربی و اکنش بسته برای یک خاک رسی نرم ( $q_a \leq 200 \text{ kPa}$ ) یا ماسه‌ای نرم و نیمه متر اکم برابر  $1500 \text{ t/m}^3$ <sup>۳</sup> انتخاب گردیده است. بدیهی است

## استقلال

مقادیر نیروهای درونی برای زمینهای مختلف، نتایج متفاوتی خواهند داشت.

جدول ۱- فواصل طولی ستونها در شالوده‌های انتخابی

تیپ شالوده	۱	۲	۳	۴	۵
L (m)	۴	۵	۶	۷	۸

جدول ۲- حالات بارگذاری ستونها

حالت بارگذاری	ستون گوش	ستون کناری	ستون میانی
۱	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰
۲	۹۰	۱۰۰	۱۰۰
۳	۸۰	۹۰	۱۰۰
۴	۷۰	۸۸	۱۰۰
۵	۵۰	۸۰	۱۰۰

### تجزیه و تحلیل نتایج حاصله

چون نتایج حاصل از روش اجزای محدود مبنای مقایسه برای همهٔ حالتهاست، لذا بررسی کلیه مدل‌های استفاده از برنامه کامپیوتری مبتنی براین روش انجام شده و نتایج حاصله استخراج گردیده است. با توجه به محدودیت امکانات برنامه، از شرایط تقارن و تحلیل یک چهارم یا یک دوم سطح برای به کارگیری تعدادگرهای اولیه نیاز است. در تجزیه پس سعی براین شد که در مقاطع بحرانی (زیرستونها و سطح دهانه‌ها) گره‌هایی پیش‌بینی نیروهای درونی مستقیماً محاسبه شوند. با توجه به قابلیت متعارف ستونها نیازی به تغییرات قابل ملاحظه در ابعاد المانها حساس نشده است، لذا شبکه‌ای یکنواخت با حدود ۱۲۰ گره و المانهای دو بعدی  $5 \times 5 / 5 \times 5$  متر انتخاب گردید. البته بعد از تحلیل نمونه‌های اولیه مشاهده عدم وجود تغییرات قابل ملاحظه در گره‌های مجاور، ابعاد المانها افزایش یافت. بدین ترتیب بالانتخاب ابعاد  $1 \times 5 / 5 \times 5$  متر برای المانها ضمن سرعت بخشیدن به محاسبات، مقادیر نیروهای درونی در سایر مدل‌ها نیز با دقت قابل ملاحظه‌ای محاسبه شد (دراین

حالت برای یک چهارم شالوده شبکه‌ای متشکل از ۷۰ گره و ۶۰ المان تشکیل و مطالعه گردید). برای تحلیل مدلها به روش پی صلب، ابتدا با مطالعه شرایط بارگذاری، مقدار و موقعیت برایندبارهای سپس مقدار فشار ایجاد شده در خاک محاسبه شده است. همچنین هر صفحه درامتداد طولی به سه نوار و درامتداد عرضی به چهار نوار تقسیم شده به طوری که عرض هر نوار معادل فاصله محوری دهانه‌های مجاور است. در مرحله بعد در هر جهت یک نوار میانی و یک نوار کناری مورد مطالعه قرار گرفته و تغییرات لنگرخمشی در مقاطع مختلف آن محاسبه شده است. لازم به تذکر است که در روش پی صلب توزیع لنگر درجهت عرضی هر نوار یکنواخت است، در حالی که در روش اجزای محدود برای نقاط مختلف عرضی مقادیر متفاوتی حاصل گردیده است که برای مقایسه با نتایج حاصل از روش اول مقدار متوسط آنها در نظر گرفته می‌شود. برای تحلیل صفحه به روش تفاضلهای محدود که مبنای آن مقایسه تغییر شکل هر نقطه نسبت به نقاط اطراف آن است نیز یک برنامه کامپیوتروی خاص تهیه و استفاده شده است. بالاخره برای مطالعه صفحه بروی تکیه گاه الاستیک (باروش پیوستگی)، اثر بار متمرکز درایجاد تغییر شکل بروی صفحه محدود فرض شده و سپس مقادیر نیروهای درونی حاصل از هر بار متمرکز، با دورشدن از نقطه اثر آن به سرعت تقلیل می‌یابد. تقریب زیادی ایجاد نموده و درنهایت لازم است با استفاده از اصول جمع آثار قوام مقادیر نیروهای درونی حاصل از جمیع بارهای در نقاط مختلف صفحه تعیین نمود.

با تحلیل ۷۶ مورد آب‌آکهای تهیه شده از نتایج آنالیز مدل‌های نمونه آنها در صفحات بعد از این می‌گردد موارد زیر را به عنوان یک چارچوب کلی برای استفاده از روش‌های مختلف آنالیز و طراحی پی‌ها و آکاهی از تقریب‌هایی که در شرایط مختلف حاصل می‌شود می‌توان نتیجه گیری کرد.

#### مقایسه بین نتایج حاصل از روش‌های اجزای محدود پی صلب

الف) لنگرخمشی درجهت عرضی  
شکل‌های ۲ و ۳ اختلاف نتایج حاصل از دو روش اجزاء محدود و پی صلب را به صورت تابعی از اختلاف طول دهانه برای نوارهای میانی و کناری تحت بارگذاریهای ۱ و ۵ نشان می‌دهند. شکل ۴ نیز اختلاف نتایج دو روش را به صورت تابعی از اختلاف بار ستونها نشان می‌دهد. با توجه به این شکل‌ها نتایج زیر به دست می‌آید:

شکلها نتایج زیر به دست می‌آید:

- در هر حالت از بارگذاری موردمطالعه، اختلاف لنگر (حاصل از دوروش) در نوارهای میانی کمتر از نوارهای کناری است. همچنین اختلاف موجود در مقاطع کناری در مقایسه با مقطع بال لنگر ماکریم بیشتر است (شکل‌های ۲ و ۳).
- با تشدید اختلاف طول دهانه‌ای مجاور مقدار اختلاف لنگر ماکریم حاصل از دوروش نیز فزونی می‌باشد (شکل‌های ۲ و ۳). با تغییر سیستم بارهای اختلاف برای مقاطع لنگر ماکریم از ۵ تا ۲۰ درصد، مقاطع کناری دهانه از ۸ تا ۳۰ درصد و در زیرستونهای میانی از ۱۰ تا ۶۵ درصد خواهد بود.
- با افزایش اختلاف بارستونهای مجاور، درصد اختلاف بین لنگرهای حاصل از دوروش به ترتیب زیر فزونی می‌باشد (شکل ۴). برای لنگر ماکریم دهانه از ۵ تا ۲۵ درصد، در مقاطع کناری دهانه از ۵ تا ۳۰ درصد و برای لنگر در زیرستون میانی از ۱۰ تا ۷۰ درصد (در نوار کناری) و از ۱۵ تا ۴۰ درصد (در نوار میانی). این مقادیر مربوط به حد اکثر دامنه تغییرات در شالوده‌های مختلف است.

#### ب) لنگر خمی درجهت طولی

شکل‌های ۴ و ۵ اختلاف نتایج حاصل از دو روش را به صورت تابعی از اختلاف طول دهانه‌ها برای نوارهای میانی و کناری تحت بارگذاریهای ۱ و ۵ نشان می‌دهد. شکل ۶ نیز اختلاف نتایج دو روش را به صورت تابعی از اختلاف بارستونها نمایش می‌دهد. با توجه به این شکلها نتایج زیر حاصل می‌شود:

- در حالت‌های مختلف بارگذاری، اختلاف لنگر خمی حاصل از دوروش بیش از ۴۰ درصد در نوارهای میانی تا ۲۰ درصد (و حقیقی بیشتر) نیز می‌رسد.
- با تشدید اختلاف طول دهانه‌ای مجاور، بر میزان اختلاف لنگرها افزوده و تقریب روشن صلب بیشتر می‌شود (شکل‌های ۵ و ۶). به علاوه، شدت تغییرات در دهانه‌های میانی نسبت به دهانه کناری مشهودتر است.
- در دهانه میانی، منحنیهای مربوط به لنگر ماکریم و لنگر در مقاطع کناری در نوار میانی به هم نزدیک می‌شوند، اما در نوارهای کناری فاصله بیشتری پیدامی کنند (شکل ۵). همچنین با افزایش فاصله ستونهای میزان اختلاف بین این دو منحنی نیز فزونی می‌باشد (شکل ۷).
- در مرد لنگر زیر ستون میانی برای حالتی که اختلاف دهانه هافزايش داده شود، منحنیهای اختلاف لنگر حاصل از دوروش، به سمت یک مجانب میل می‌کند (شکل‌های ۵ و ۶).

### ج) اثرافزایش ضخامت

به منظور روشن شدن علت وجود اختلافهای قابل ملاحظه در مقادیر نیروهای درونی حاصل از دوروش اجزای محدود پی صلب، یک نمونه از شالوده‌های انتخاب و تحت دو حالت بارگذاری مختلف سعی شدت افزایش ضخامت آن نسبت به ضخامت محاسباتی اولیه مقادیر لنگرهای خمی باهم مقایسه شوند. شکل‌های ۸ و ۹ نتایج این مقایسه را برای لنگرهای جهت‌های عرضی و طولی تحت بارگذاری ۵ نشان می‌دهند. در منحنی نمونه شماره ۹ بالافزایش ضخامت شالوده، ازشدت اختلاف لنگرهای خمی طولی ( $M_y$ ) به سرعت کاسته می‌شود و در ضخامت چهار برابر، این اختلافات به کمتر از ۱۵ درصد (و گاهی کمتر از ۱۰ درصد) می‌رسد. شدت کاهش اختلاف لنگرها در دهانه میانی وزیرستون میانی کمتر از دهانه کناری است. بدین ترتیب به نظر می‌رسد در صورت افزایش ضخامت شالوده و در نتیجه نزدیک شدن فرضیات دوروش (تأمین صلیبت)، اختلاف نیروهای حاصله به شدت کاهش یابد ولذا نتایج روش پی صلب جهت منطقی و قابل قبولی بیابد.

### مقایسه نتایج حاصل از روش‌های اجزاء محدود پی انعطاف پذیر:

در این حالت نیز پنج مدل شالوده تحت پنج حالت بارگذاری مختلف مطالعه شده‌اند، لازم به تأکید است که برخلاف شرایط قبلی در این حالت مبنای هر دوروش براساس تغییر شکل پذیری شالوده (ونه صلیبت آن) است. به طور کلی با توجه به فرض پیوستگی، مقادیر نیروهای حاصل از روش پی انعطاف پذیر کمتر از روش اجزای محدود است (شکل‌های ۱۰ و ۱۱). از طرف دیگر برای هر حالت بارگذاری، بالافزایش اختلاف طول دهانه‌های مجاور، اختلاف لنگرهای مقطع و سطح صفحه نیز فزونی می‌یابد، اما برای مقطع و سطح دهانه کناری کاهش می‌یابد. مقدار متوسط اختلاف لنگرها در جهت عرضی ( $M_y$ ) بیش از ۴۵ درصد است. در مورد لنگر جهت طولی ( $M_x$ ) بالافزایش اختلاف طول دهانه های بین میزان اختلاف لنگر در سطح دهانه کناری افزوده می‌شود. در مورد مقطع و سطح صفحه نیز در صورتی که اختلاف بارستونهای بیش از ۱۵ درصد باشد شرایط مشابهی وجود دارد.

### مقایسه نتایج حاصل از روش‌های اجزاء محدود و تفاضلهای محدود:

در این مورد نیز شالوده‌های با توجه به برنامه کامپیوتری تدوین شده به روش‌های اجزای محدود و تفاضلهای محدود آنالیز شده که هر دو براساس تغییر شکل پذیری صفحه‌اند و مواردی را با مقایسه

نتایج حاصله می‌توان موردناآنکید قرارداد (شکل ۱۲).

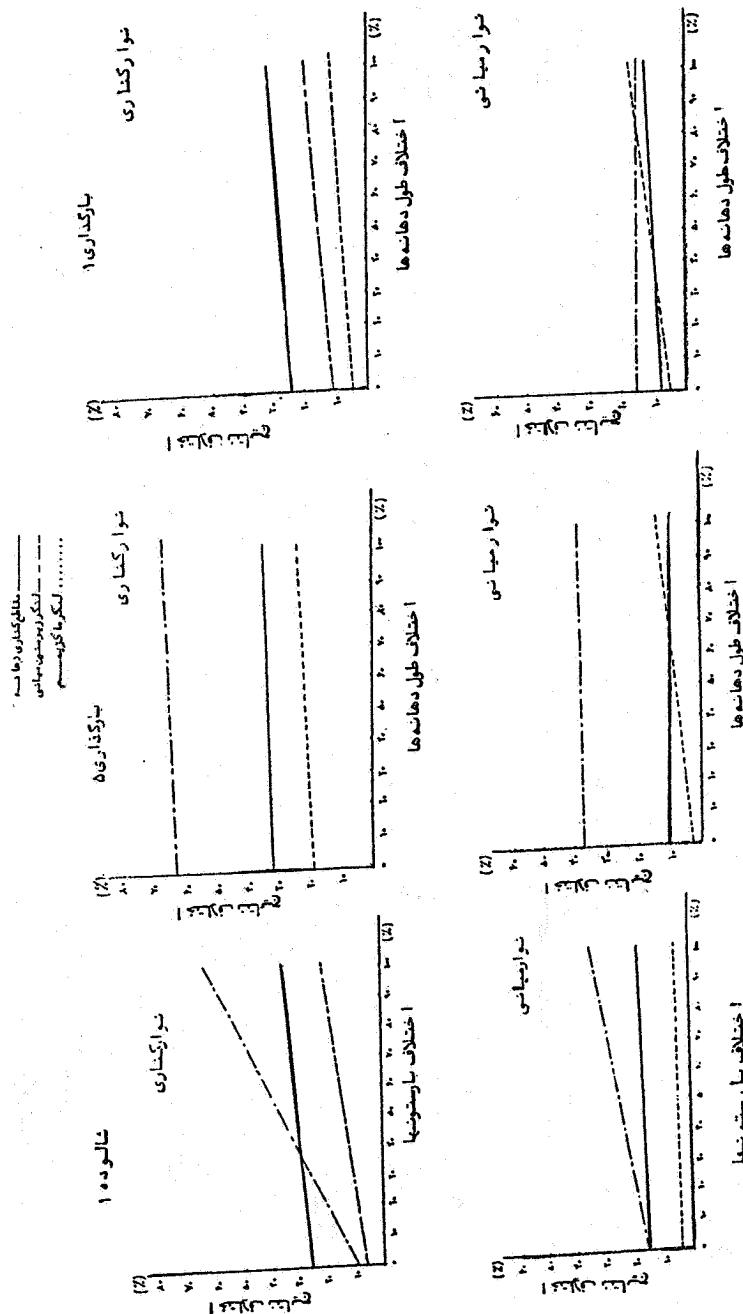
- با افزایش اختلاف بارستونها اختلاف لنگرهای خمی طولی ( $M_y$ ) فزونی می‌باشد، این اختلاف در مقطع زیرستون بیش از وسط دوهانه کناری و میانی است.
- بالافزایش اختلاف بارستونها، مقادیر لنگرهای خمی طولی ( $M_y$ ) در مقطع میانی صفحه ثابت است، اما در مقطع زیرستون میانی و وسط دهانه کناری اختلاف کمتری خواهد داشت.

#### نتیجه‌گیری

در حالت کلی با توجه به حجم قابل ملاحظه مطالعات انجام گرفته، می‌توان نتیجه گرفت که روش پی صلب تنها در شرایط خاص صفحات باضخامت مهم قابل قبول بوده واستفاده غیرمعقول از آن در طراحی پی سازه‌ها غالباً غیراقتصادی و گاهی خطربناک نیز هست. بر عکس در صورت انتخاب مبانی وفرضیات مناسب، استفاده از روش‌های عددی نتایج رضایت بخش و مساعدی را نتیجه می‌دهد.

## کاربرد روش‌های عددی ...

۱۵

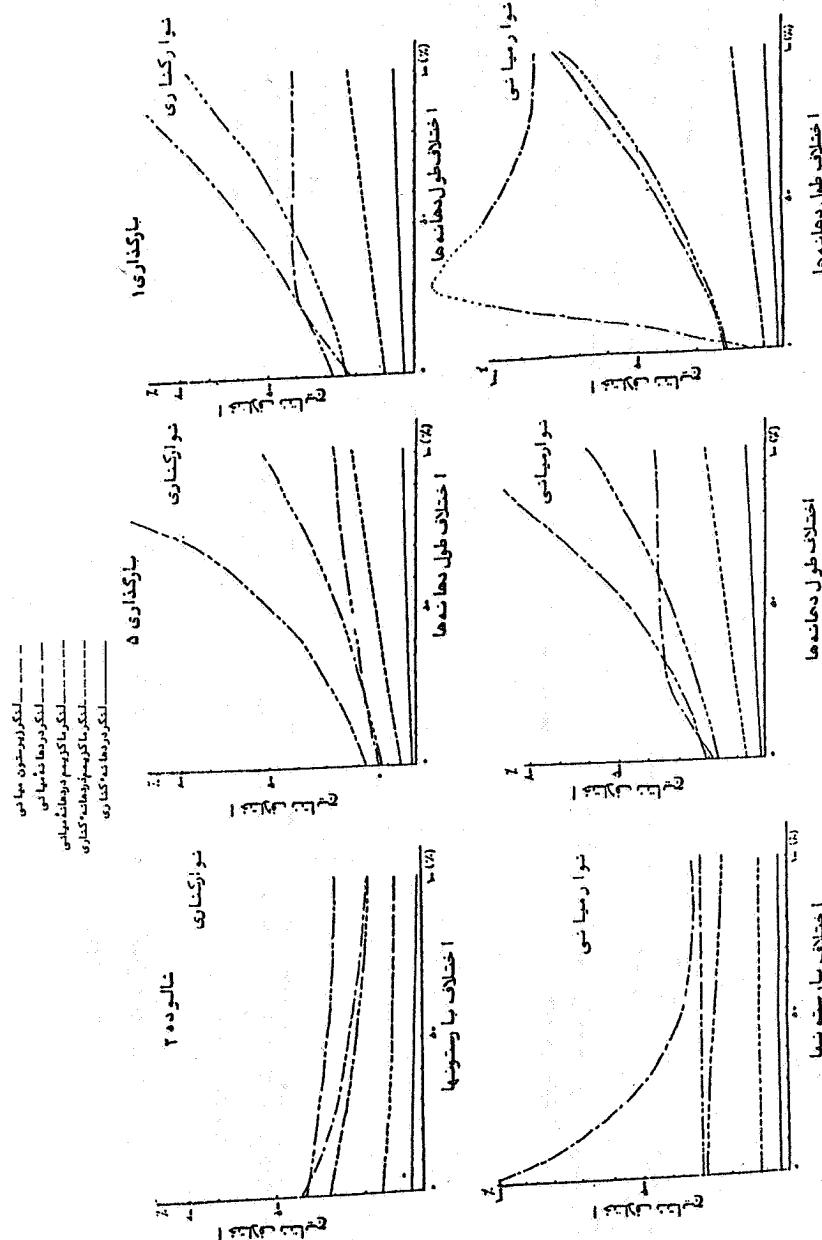


شکل ۱- مقایسه  $M_T$  حاصل از دوش اجزای محدود و پی صلب

شکل ۲- مقایسه  $M_T$  حاصل از دوش اجزای محدود و پی صلب

شکل ۳- مقایسه  $M_T$  حاصل از دوش اجزای محدود و پی صلب

## استقلال



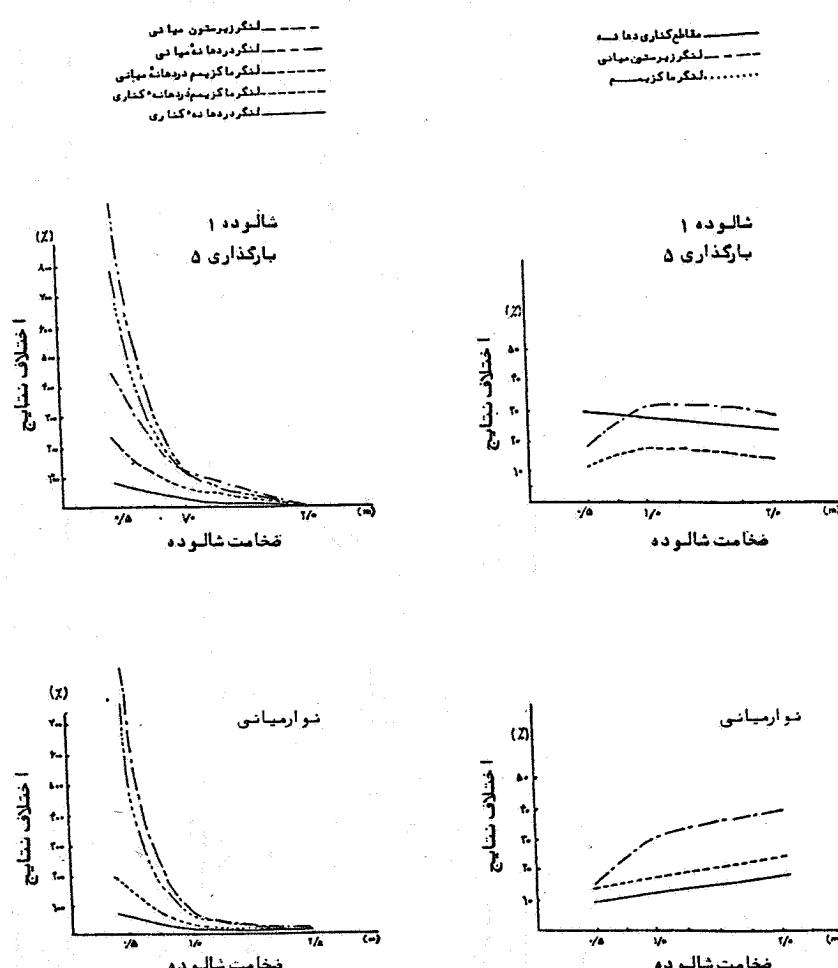
شکل ۷- مقایسه  $M_x$  حاصل از دوش اجزایی محدود و بی صلب

شکل ۷- مقایسه  $M_y$  حاصل از دوش اجزایی محدود و بی صلب

شکل ۷- مقایسه  $M_y$  حاصل از دوش اجزایی محدود و بی صلب

## کاربرد روش‌های عددی ...

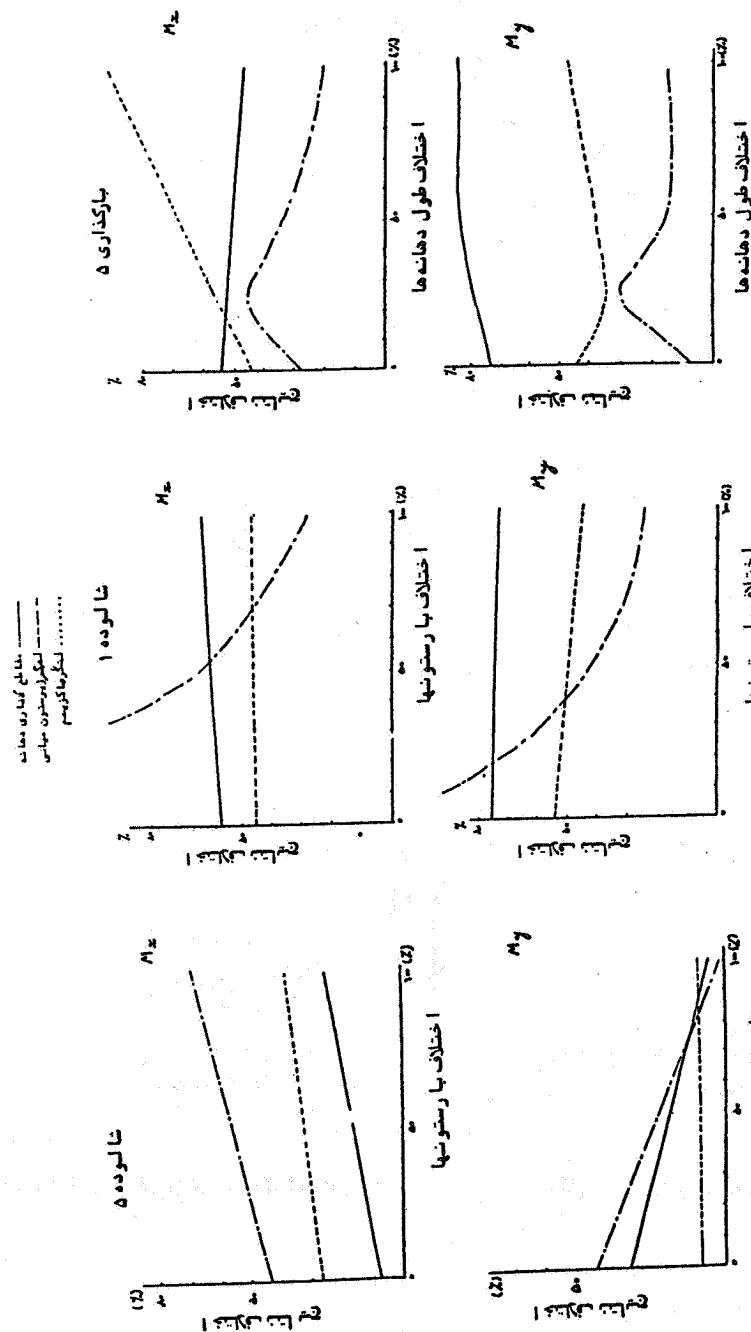
۱۷



شکل ۸- اثر افزایش ضخامت شالوده بر  $M_y$

شکل ۹- اثر افزایش ضخامت شالوده بر  $M_y$

### استقلال



شکل ۱۰- مقایسه تابع حاصل  
از روش اجزائی محدود و میانگین پذیر

شکل ۱۱- مقایسه تابع حاصل  
از روش اجزائی محدود و میانگین پذیر  
از روش اجزائی محدود و تفاوتی محدود

مراجع

1. Bowles,J.E., *Foundation Analysis and Design*, McGraw Hill, 1977. 1983.
2. Bowles, J. E., *Computer Methods in Foundation Engineering*, McGraw Hill, 1974.
3. Zienkiewicz, O.C.G. Cheung, *The finite Element Method in Engineering Science*, McGraw Hill, 1971.
4. Cheung, Y.K., Plate and Beams on Elastic Foundation, Linear and Nonlinear Behavior, 1960.